

บทที่ 4

บทบาทและผลงานของศอลาหุดดีน อัลอัยยูบีย์

บทบาทของศอลาหุดดีน ในสงครามฮิตติน

อัลลอส (สุบฯ) ได้ทดสอบชาวมุสลิมที่อยู่ภายใต้การปกครองของครูเสด มาเป็นเวลาประมาณ 88 ปี ที่มุสลิมถูกรังแกมาตลอดเพราะเป็นฝ่ายอ่อนแอ ต่อมาศอลาหุดดีน ได้เรียกพลั้งฐิฮาดกลับคืนมา ให้ชาวมุสลิมใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยเฉพาะ ชาวมุสลิมที่เดินทางเพื่อแสวงบุญและนักการค้าถูกรังแกโดยพวกครูเสด ทำให้ศอลาหุดดีน ต้องหุ่มเททุกอย่างเพื่อปลดปล่อย เซลยศึกให้ได้ ซึ่งทำให้เป็นสาเหตุหนึ่งของ สงครามฮิตตินซึ่งเป็นสงครามที่มุสลิมได้รับชัยชนะเหนือครูเสดอย่างเหนือชั้นในสงครามฮิตติน

“ ศอลาหุดดีนมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะท่านสามารถรวบรวมทหารได้ถึง 25,000 คนรวมทั้งเหล่าบรรดาสุลต่านและเจ้าเมืองท่าน ได้วางระบบการทหารและจัดสรรหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ” (Ridwan Saiyid , 2002 : 80) การวางแผนการเตรียมตัวของศอลาหุดดีน ท่านได้เขียนจดหมายไปยังเมืองต่างๆ เรียกร้อง ให้ชาวมุสลิมทำสงครามญิฮาดต่อต้านพวกครูเสด

“ ท่านได้เขียนจดหมายไปยังเมืองต่างๆ เช่น โมซูล เมโสโปเตเมีย, คิยารบักร์ อียิปต์, และทั่วเมืองซีเรีย ” (Muhammad Hamid al-Nasir, 1998 : 234) ศอลาหุดดีน อัลอัยยูบีย์ ถึงแม้ท่านเป็นผู้นำสุลต่าน แต่ท่านก็ยอมรับข้อเสนอและความคิดเห็นจากสหายของท่าน และในที่สุดท่านก็เลือกตอบาริยะห์¹ เพราะที่นั่นเป็น ยุทธศาสตร์สำคัญมีน้ำและนับว่า เป็นสถานที่อุดมสมบูรณ์ ส่วนพวกครูเสดก็คิดยึดครองตอบาริยะห์เช่นกัน แต่ครูเสดเดินทางข้ามเทือกเขา และเสบียงอาหารน้อยมากและอากาศ ร้อนจัดทำให้กระหายน้ำและเหนื่อยล้า

“ ศอลาหุดดีนวางกำลังรอกอยการมาของครูเสดที่ตอบาริยะห์ ใกล้กับหมู่บ้านฮิตตินซึ่งมีทั้งน้ำและความอุดมสมบูรณ์มากกว่า ” (Muhammad Hamid al-Nasir, 1998 : 237) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าท่านศอลาหุดดีน มีบทบาทสำคัญมากในการเลือกยุทธศาสตร์ในการเผชิญหน้ากับศัตรูอย่างพวกครูเสด สงครามครั้งนี้อิสลามได้ชัยชนะอย่างเหนือชั้น ท่านศอลาหุดดีนได้ปฏิบัติต่อเซลยศึกอย่างดีงามนอกจาก วจนัลด์แห่งซาติลอน ที่ทำร้ายรังแกผู้ที่ไปแสวงบุญ ทั้งยึดเงินทองและจับผู้แสวงบุญขายเป็นทาส ในโอกาสนี้ท่านศอลาหุดดีนไม่ให้ภัยเพราะถือว่า ทำผิดกติกาและไว้มนุษยธรรม

¹ TobaRiyah คืออยู่ใกล้กับฮิตติน

ศอลาหุดดีนก่อนที่จะก้าวสู่สมรภูมิตศินกับพวกครูเสด ท่านได้ผ่านด่านอุปสรรคนานัปการแต่ท่านฟันฝ่าและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับซีเรีย การแบ่งเขตพื้นที่ การปกครองของบรรดาเจ้าเมือง ต่างๆ ที่ศอลาหุดดีนเองไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร แต่ท่านได้มอบและสร้างแก่ทุกฝ่ายความพอใจ และความเป็นธรรมและ การวางระบบในครอบครัวและความพอใจ เพราะการสถาปนาของราชวงศ์อัยยูบีย์ มาจากความพยายามของญาติใกล้ชิดด้วยกันเช่น น้อง อา และลูกของท่านศอลาหุดดีนที่จะต้องแบ่งให้เท่าๆกัน การเมืองระหว่างประเทศ ศอลาหุดดีน สะสมประสบการณ์ โดยเฉพาะ ส่งตัวแทนเพื่อความสัมพันธ์อันดีงามกับเพื่อนบ้าน และได้ทำเจรจาสงบศึก กับ ไบแซนทีนและ ไซปรัส กลุ่มนี้กรบจากอิตาลี ที่มารบกวมนบริเวณชายฝั่งทะเลซีเรีย พร้อมกับธุรกิจการค้าซึ่งเป็นผลประโยชน์อันใหญ่หลวงแต่ในที่สุดศอลาหุดดีน ได้ทำสัญญาร่วมกันและได้รับรองจากเคาะลีฟะฮ์แห่งแบกแดด ทำให้พวกนักรบเหล่านั้นมามอบและถวายอาวุธเพื่อเป็น ของกำนัล

ประเด็นนิยาค เป็นประเด็นหลัก² ท่านศอลาหุดดีนได้เขียนจดหมายขอความร่วมมือจากเจ้าเมืองต่างๆเพื่อให้เตรียมพร้อมในการทำสงคราม ปัญหาเหล่านี้ท่านศอลาหุดดีน สามารถผ่านมาได้ ด้วยดีซึ่งเป็นบทบาทของท่านที่ไม่ให้เกิดความแตกแยก ส่วนความไม่สงบสุขในประเทศท่านสามารถเผชิญกับครูเสด โดยเฉพาะ ในสงครามครั้งนี้³

ท่านได้เผาหญาแห่งควันไฟบังหน้าไปยังพวกครูเสดทำให้ทหารครูเสดตกอยู่ในภาวะคับคั้นกับควันไฟที่พวยพุ่งมายังพวกเขา การที่ศอลาหุดดีนได้เผาหญาทำให้บริเวณนั้นเกิดไฟลุกไหม้เป็นควันอย่างมาก พร้อมกับลมที่พัดความร้อนและควันไฟใส่หน้าทหารครูเสดซึ่งในสถานการณ์อย่างนี้ครูเสดต้องประสบปัญหาอย่างหนัก

- 1 ความร้อนจากไฟ
- 2 ลมที่พัดควันไฟ
- 3 ทรายน้ำ อากาศร้อนจัด
- 4 การสู้รบอย่างยากลำบากทุกฤดู

ครูเสดต้องทำการบ้านอย่างหนักและ ไม่มีทีท่าว่าจะเอาชนะศอลาหุดดีนได้เพราะ สงครามครั้งนี้ครูเสดรู้ตัวเองดีว่าเป็นรอง

² คูใน SaLah al-Din al- Panris al-Mujahid Wa al-Malik al-Zahid al-MutThara Alaih (ShaKir Mustafa, 1998 : 253-257)

³ อิศดิน

ศอลาหุดดีนได้ใช้กลยุทธ์ที่เฉียบแหลมทำให้คู่ต่อสู้หมดกำลังใจที่จะปักหลักต่อสู้ซึ่งจะเห็นได้ว่าท่านมีบทบาทสำคัญในการวางยุทธศาสตร์กับครูเสดในครั้งนี้ในที่สุดสงครามฮิดดินก็จบด้วยชัยชนะของศอลาหุดดีนและพวกครูเสดก็ถูกจับเป็นเชลยศึกมากมายดังนี้

1. ชาวครูเสดที่เป็นเชลยศึกทั่วไป
2. ทหารครูเสด
3. อาสาสมัคร อัสติบาริยะห์ที่ให้สนับสนุนพวกครูเสด
4. นักบุญ นักบวช
5. กษัตริย์ อุมารอ⁴

ท่านศอลาหุดดีนได้คัดแยกเชลยศึกในสงครามฮิดดิน สำหรับเชลยศึกทั่วไปท่านพาไปยังซีเรีย ส่วนทหารมีการซื้อขายในราคาสาม دينار⁵ ส่วน อัสติบาริยะห์ท่านศอลาหุดดีนให้ประหารชีวิตเพราะพวกเขาเหล่านั้นเป็นแกนนำหลักในการฟื้นฟูแรงศรัทธาของพวกครูเสดให้ทำการต่อสู้หรือก่อสงครามกับมุสลิม เพราะพวกนี้เป็นคนในเพราะตอนแรกขออาศัยอยู่ในเยรูซาเล็มเพื่อต้อนรับนักแสวงบุญชาวคริสเตียนที่มาสวดมนต์ สถานะศักดิ์สิทธิ์ในเยรูซาเล็ม แต่ต่อมากลับสมรู้ร่วมคิดกับพวกครูเสด เพื่อก่อสงครามกับมุสลิม และเป็นแกนสำคัญให้กับพวกครูเสด ศอลาหุดดีนถือว่าพวกเขาเหล่านั้นเป็นผู้ทรยศและอยู่เพื่อฉวยโอกาสเพื่อยึดดินแดนของมุสลิมไปในที่สุด ส่วนผู้ที่มีเชลยศึกเป็นนักบุญนักบวช ท่านศอลาหุดดีนได้จ่ายให้เป็นพิเศษ 50 دينارและให้โอกาสให้อภัยแก่นักบุญนักบวชเหล่านั้น ส่วนเหล่าบรรดา อุมารอออกษัตริย์ ก็ถูกฆ่าและประหารชีวิตทั้งหมดคนนอกจาก (Ridefont) ที่ท่านศอลาหุดดีนยกเว้นเพราะท่านมีประโยชน์สำคัญในการทำสนธิสัญญาสันติภาพ

“บรรดากษัตริย์ถูกจับเป็นเชลยศึก ท่านศอลาหุดดีนได้ปฎิญาณว่าเขาจะฆ่ากษัตริย์ เรโนลด์ prince Renaud de chatillon ด้วยมือของตนเอง” (al - Zahabi, 1996 : 285) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าศอลาหุดดีน อัลอัยยูบีย มีบทบาทสำคัญในสงครามฮิดดินที่เต็มไปด้วยความยิ่งใหญ่ ของอิสลามและท่านได้ปฏิบัติกับทุกคน โดยความเห็นชอบธรรมจากเหล่าบรรดานักปราชญ์อิสลาม ไม่ใช่ความคิดเห็นส่วนตัวของท่านเองในการจัดการกับเชลยศึกในครั้งนี้ โดยเฉพาะกษัตริย์เรโนลด์⁶ ท่านได้ฆ่าด้วยมือของตนเองและไม่ให้โอกาส เพราะเรโนลด์ทำร้ายผู้แสวงบุญ ผู้บริสุทธิ์ และจับเป็นเชลยและได้สาปแช่งถึงท่านศาสดามุฮัมมัดด้วย ท่านศอลาหุดดีนก็เลยไม่ให้โอกาสแม้กระทั่งน้ำดื่ม

⁴ อุมารอ คือ บรรดาเจ้าเมือง

⁵ دينار คือ เงินตราซื้อขายทอง

⁶ อีรนาต

จุดยืนของท่านศอลาหุดดีนในสงคราม อิตดิน

ศอลาหุดดีนยินดีรับฟังข้อเสนอ ของบรรดานายทหารและบุชชัรวิทีกับครูเสด การเคลื่อนย้ายกำลังทหารของศอลาหุดดีนมายังคอบาเรียห์ และไปปักหลักที่อิตดิน และนั่นคือปัจจัยชัยชนะของศอลาหุดดีน

เหล่าบรรดาทหาร ได้สรรเสริญ อัลลอฮ์ ตลอดทั้งคืน

ท่านศอลาหุดดีนเดินตรวจนายทหารที่ไม่ได้ตั้งละหมาด กิยาม ⁷ ท่านจะปลุกผู้ที่ไม่ตื่น และอ่านอัลกุรอานให้คำตักเตือนแก่ผู้หลงลืม (Abdul Aziz al – Humaidi , 1998 : 347)

“ จำนวนทหารครูเสดที่ถูกฆ่าตายประมาณ 30,000 คนและสามารถหลบหนี ได้ 3,000 คนในจำนวนครูเสดทั้งหมด 60,000 คน ส่วนทางด้านมุสลิมทั้งหมดมี 12,000 คน พร้อมกับอาสาสมัคร ” (Abdul Aziz al – Humaidi , 1998 : 347) ความเสียหาย ของครูเสดในครั้งนี้มากมาย มหาศาลอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยเฉพาะผู้เข้าร่วมสงครามอิตดินในครั้งนี้ เป็นระดับแกนนำ กษัตริย์และบรรดาเจ้าเมืองและขุนนาง

ดังนั้นจะเห็น ได้ว่าศอลาหุดดีนมีบทบาทสำคัญในสงครามอิตดินเพราะท่านรู้กลยุทธ์ในการได้รับชัยชนะ ในขณะที่ทหารหลับนอนท่านก็จะปลุกเพื่อทำการละหมาด ขอพร จากอัลลอฮ์ ให้ได้รับชัยชนะและในที่สุดความฝันของศอลาหุดดีนก็เป็นจริง และท่านรู้ดีว่า แผนการของศัตรูนั้นไม่ยั่งยืนแค่ถูกหลอกโดยมารร้าย เท่านั้นเอง

อัลลอฮ์ ได้กล่าว ไว้ว่า :

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

ความว่า : บรรดาผู้ศรัทธานั้น พวกเขาจะต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น พวกเขาจะต่อสู้ในทางของอัญญาอุมุด ดังนั้นพวกเจ้าจงต่อสู้บรรดาสมุนของชัยฏอนเถิดแท้จริงอุบายของชัยฏอนนั้นเป็นสิ่งอ่อนแอ (อัน-นิซาอู : 76)

ในเมื่อมุสลิมยึดถือในอัลลอฮ์ ซึ่งเป็นผู้วางแผนที่ดีที่สุดแน่นอน ชัยชนะต้องอยู่กับฝ่ายสังฆกรรมแต่ต้องอดทนและรู้วิธีที่แท้จริงอย่างศอลาหุดดีนที่ได้รับชัยชนะในสมรภูมิ อิตดินอันยิ่งใหญ่

7 คือ ละหมาด ช่วงทำฮัจญ์

ศอลาหุดดีนเป็นผู้นำที่ดีท่านได้เอาแบบอย่างท่านนุรุดดีน ซินกิ ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการ ฎีฮาด⁸ ศอลาหุดดีนได้ทุ่มเทเงินทองด้วยความรักและเป็นตัวอย่างแก่ประชาชาติของท่าน ท่านกอฎี ได้กล่าวว่า ศอลาหุดดีนเป็นผู้หนึ่งที่มีความอดทนสูงดูได้จากการเดินทางไกลไปยังฮาลิบ แม้ท่านจะป่วยก็ตาม แต่ เวลาถึงที่นั่นท่านก็ยังเดินตรวจตราด้วยความอดทน al — Rawdatain 1/222 อ้างถึง (Muhammad Hamid al-Nasir , 1998 : 341) ท่านศอลาหุดดีนมีบทบาท สำคัญในสงครามครูเสด เพราะท่านทำสงครามเพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวคือเพื่ออัลลอฮ ท่านได้เขียนจดหมายไป ยัง เคาละติ ฟะฮ อับบาซียะห์ ให้ประกาศ แก่ประชาชนให้ออกมาทำสงครามต่อต้านครูเสด และท่านเองได้อ่าน กุศบะห์ วันศุกร์ตามมัสยิดเพื่อจะได้ประกาศและให้กำลังใจกับการทำสงคราม ฎีฮาด เพราะกำลังใจฎีฮาดในตอนนั้น โลกอิสลามเกือบจะหลงลืมและ ไม่มีกำลังใจที่จะทำการต่อสู้กับครูเสดเลย และแล้วศอลาหุดดีนเป็นผู้ฟื้นฟู ฎีฮาดเป็นถึงจำเป็นที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบซึ่งถือว่าเป็นวายิบที่ต้องปฏิบัติ หากละทิ้งถือว่าเป็นบาป และในที่สุด ฮิตดีนก็เป็นสถานที่ประกาศชัยชนะของศอลาหุดดีนและเหล่ามุสลิม

บทบาทศอลาหุดดีนในการปลดปล่อยนครเยรูซาเล็ม

หลังจากชัยชนะของศอลาหุดดีนที่ฮิตดีนแล้วท่านก็พิชิตเมืองหลายเมือง จากการยึดครองของครูเสดได้สำเร็จเช่นเมือง

1. อักการ์
2. นาบลิส
3. ไฮฟา
4. กอยซารียะห์
5. ซุฟรียะห์
6. นาซีรียะห์

การปลดปล่อยไบตุลมักดิสหรือเยรูซาเล็มคือเป้าหมายสูงสุดของการฎีฮาดครั้งนี้ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่สมัยของท่านนุรุดดีน มะห์มูด และต่อมาศอลาหุดดีนได้เป็นผู้สานต่อเจตนารมณ์อันนี้ ในวันที่ 15 ของเดือน ระฎัยบ ฮ.ศ. 583 / 22 กันยายน ค.ศ. 1187 เกิดการเริ่มปิดล้อมนครเยรูซาเล็มเป็นเวลา 5 วัน เตรียมเพื่อยึดเยรูซาเล็มจากครูเสด การป้องกันทางฝ่ายศัตรู ก็มีกรยิงธนูและปืน ไฟ ทางฝ่ายศอลาหุดดีน ก็ยิงปืน ไฟเช่นกัน ทำให้ฝ่ายครูเสดตาย เป็นจำนวนมาก

⁸

คือ ต่อสู้เพื่อหนทางของอัลลอฮ

ในคืนวันศุกร์ 27 เดือนระฎบปี ฮ.ศ 583 / 2 ตุลาคม ค.ศ 1187 ตรงกับ คืน อัลมิอรอจ⁹ ท่านศอลาหุดดีน สามารถปลดปล่อยเยรูซาเล็มได้จากการยึดครองของครูเสด มาเป็นเวลา 79 ปี ท่านศอลาหุดดีน ได้เดินทางไปถึงเยรูซาเล็มและได้ปิดล้อมเมืองกุศ ซึ่งในนครเยรูซาเล็มมีชาวเมืองอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ท่านศอลาหุดดีน ไม่รีบโจมตี ท่านก็ได้ล้อมเมืองไว้และได้เดินคูสถานการณ์ ในเยรูซาเล็มว่าจุดไหนแข็งที่ต่อต้านทหารศอลาหุดดีน ท่านเดินไปยังทิศเหนือยังประตู อัลอามูด (al-Amud) เห็นบรรดาครูเสดต่อต้านอย่างหนัก

ท่านศอลาหุดดีนก็ได้ตั้งใจโจมตีด้วยการยิงปืนไฟทำให้ชาวครูเสดตายเป็นจำนวนมากในที่สุดทหารสามารถโจมตีกำแพงและเข้าเมืองได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าท่านศอลาหุดดีนมีบทบาทสำคัญในการหาจุดอ่อนของศัตรูและรอโอกาสอันเหมาะสม ในที่สุดท่านก็สามารถตีเยรูซาเล็มได้สำเร็จ ส่วนทางด้านครูเสดเห็นที่การต่อต้านของพวกเขาคนไม่รอดพ้นแน่ ก็เลยได้หาข้อสรุปตกลงว่าขอเจรจาสันติภาพและจะมอบเยรูซาเล็มให้แก่ท่านศอลาหุดดีน พวกเขาครูเสดก็ส่งตัวแทนเซ็นเจรจาสันติภาพโดยส่งทูตเจรจาเพื่อไม่ให้สุกค่านศอลาหุดดีนฆ่าฟันชาวครูเสด

“ ในที่สุดทางฝ่ายศอลาหุดดีนได้ปรึกษากับสหายของท่านรับยอมที่จะเจรจาและให้อภัย ” (Muhammad Hamid al-Nasir, 1998 : 245) ทางฝ่ายศอลาหุดดีน ให้อภัยมากกว่าเพราะท่านเป็นมุสลิมที่เข้าใจความหมาย ของญิฮาด ในอิสลามมีกฎเกณฑ์กติกากในการทำสงครามหากฝ่ายศัตรูขอเจรจาทงฝ่ายมุสลิมก็ต้องยุติสงคราม ไม่ใช่ว่าฝ่ายศัตรูแพ้สงครามและตกเป็นเชลยศึกแล้วสุดแล้วแต่ฝ่ายชนะจะทำอะไรได้แน่นอนอิสลามไม่ให้ทำคังกล่าวอย่างเด็ดขาด ในเมื่อศอลาหุดดีนเป็นแม่ทัพที่มีคุณธรรม แน่แน่นอนท่านเป็นผู้ให้อภัยมากกว่า นอกจากผู้ที่มารั้งแกและทำทารุณและดูหมิ่นอิสลาม ท่านก็จะไม่ยกเว้นการที่ศอลาหุดดีนยอมเจรจาและให้โอกาสแก่ชาวคริสต์ในครั้งนี้ทำให้ท่านถูกชื่นชมจากหลายฝ่าย

เชลยศึกในการพิชิตเยรูซาเล็มในครั้งนี้ ศอลาหุดดีน ได้ให้ข้อตกลงดังนี้

1. ส่วนหนึ่งให้อภัยและเป็นไปตามกฎระเบียบในสงคราม
2. ให้ชายชาวคริสต์ยืน ออกจากเยรูซาเล็ม ด้วยการจ่ายค่าไถ่ตัว 10 ดินาร์ ไม่ว่าจะ เป็น คนจนหรือรวย เท่ากัน
3. ส่วนผู้หญิงต้องจ่าย 5 ดินาร์
4. เด็กต้องจ่าย 2 ดินาร์ (Muhammad Hamid al-Nasir , 1998 : 245) ข้อตกลงดังกล่าว เป็นการให้โอกาสของท่าน ศอลาหุดดีน กับเชลยศึก และท่านให้โอกาสอีกว่าใครที่สามารถหาเงินมาได้

⁹อัลมิอรอจคือการเดินทางของนบีมุฮัมมัดจาก ไบตุลมักดิส์ไปยังเจ็ดชั้นฟ้า

ตัวได้ภายใน 40 วันจะถือไม่เป็นที่โทษหากไม่สามารถจ่ายได้ถือว่าเป็นโทษ ดังนั้นจะเห็นได้ชัดว่าท่าน สอลาหุดดีนเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญซึ่งทำให้ทุกคนยอมรับว่าเป็นผู้นำที่น่าเชื่อถือยิ่ง ไม่เหมือนผู้นำคนอื่น ๆ โดยเฉพาะในหมู่ผู้นำของครูเสด เป็นการยอมรับของชาวครูเสดเอง และแล้วท่าน สอลาหุดดีนได้เขียนจดหมายไปยังเคาะลีฟะฮ์และโลกมุสลิมกับข่าวดีในการพิชิตเยรูซาเล็มครั้งนี้¹⁰ ด้วย

ท่าน al-Imad al-Asfahani¹¹ ได้กล่าวว่า : ท่าน สอลาหุดดีนได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับข่าวดี ในการพิชิตเยรูซาเล็มและท่าน สอลาหุดดีนได้ให้การต้อนรับกับแขกผู้มาเยี่ยมเยียนพร้อมกับคำขวัญ จากผู้เยี่ยมเยียน กับชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ในครั้งนี้ด้วย

ผลงานของสอลาหุดดีนในการพัฒนา

ในช่วงเวลาการปกครองของท่าน สอลาหุดดีนที่เต็มไปด้วยการทำสงครามรบพุ่งกับครูเสด ในการนั้นท่านก็ยังมาพัฒนาโครงการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการสร้างความปลอดภัยและปกป้อง จากการรุกรานของศัตรู ผลงานแต่ละโครงการของท่านเป็นผลงานที่สร้างความแปลกประหลาด สู่ สายตาชาวโลกจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นป้อมปราการรั้วป้องกันและท่านได้พัฒนาการศึกษา การทหารและ พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ Muhammad Suhel Toqus ได้กล่าวในหนังสือ “Tarikh al- Fatimiyyin fi Shimal Afriqiyah Wa- Misr Wa — Bilad al- Sham” ว่า หลังจากที สอลาหุดดีนได้รับตำแหน่งวะซีรที่อียิปต์ ท่านก็มีนโยบายที่จะขอแยกตนเป็นเอกเทศ จากท่านนุรุดดีน เพราะท่านถือว่าตัวเองมีความสามารถพอที่จะปกครองดูแลความสงบสุขของประชาชนและให้ ชิเรียและอียิปต์ อยู่ภายใต้การดูแลของเคาะลีฟะฮ์ อับบาซียะห์ และท่าน สอลาหุดดีนได้พัฒนา เศรษฐกิจหลังจากราชวงศ์ ฟาติมียะห์ ให้กลับสู่ภาวะปกติและอีกหลายๆ ด้านที่ท่านได้สร้างบทบาท และผลงานคั้งที่จะอธิบายตามหัวข้อต่อไป

1 ด้านการเมือง

ในช่วงการปกครอง ของอาดิดินเคาะลีฟะฮ์ท่านสุดท้ายแห่งราชวงศ์ฟาติมียะห์ เกิดความวุ่นวาย ทางการเมือง ผู้นำคนสำคัญๆ ถูกลอบสังหาร และความขัดแย้งระหว่างรัฐมนตรีด้วยกัน บางครั้ง รัฐมนตรีถูกฆ่าการเสนอรัฐมนตรีคนใหม่และคัดเลือกในพรรคของตัวเอง และบางครั้งมีรัฐมนตรีกัน ถึง 3 คนในคราวเดียวกันเช่น รัฐมนตรี เซาวี , คอรรฆอม,คอสลาฮู ความวุ่นวายเกิดขึ้นทั่วเมือง ส่วน

¹⁰เคาะลีฟะฮ์ที่แบกแดด

¹¹(Mohammadhamid al-nasir, 1998 : 249) อ้างถึงในหนังสือ al- Rawdatain 2/96 และหนังสือ 2/20

เคาะลีฟะฮ์ เองก็ไม่สามารถที่จะทำอะไรได้ และการเข้ามาสู่อียิปต์ของอาตาศูดิน และศอลาหุดดีน ในปี ค.ศ. 564 แต่ท่านซาริฟุศรอกตำแหน่งได้ไม่นานท่าน เสียชีวิตและศอลาหุดดีนขึ้นรับตำแหน่งแทน ซึ่งอายุของท่านในคอนนั้น 32 ปี เป็นวะซีรที่อายุน้อยที่สุดของเคาะลีฟะฮ์ อาดีคแห่ง ฟาติมีย์

1.1 ศอลาหุดดีนกับเคาะลีฟะฮ์อับบาซียะห์แห่งแบกแดด

จุดยืนของท่านศอลาหุดดีนกับเคาะลีฟะฮ์อับบาซียะห์ที่แบกแดดคือมีความสัมพันธ์อย่างดี เคาะลีฟะฮ์อับบาซียะห์ที่แบกแดดเป็นศูนย์กลางจิตใจของทุกคนโดยเฉพาะชาวซุนนี การที่ศอลาหุดดีนที่ท่าน ได้ยกเลิกเคาะลีฟะฮ์ฟาติมีย์ที่อียิปต์ท่านถือว่าเป็นงานชนิดหนึ่งของท่านที่ต้องทำเพื่อ อัลลอฮ์และเพื่อเคาะลีฟะฮ์ บนพื้นแผ่นดินความสัมพันธ์ศอลาหุดดีนกับเคาะลีฟะฮ์อับบาซียะห์ที่แบกแดดมีความสัมพันธ์ที่ตึงจนกระทั่งเคาะลีฟะฮ์ อัลมุสตาฎอ์อูบิลละฮฺเสียชีวิตในปี ค.ศ. 576 ค.ศ.1180 จนกระทั่งมาในสมัยของเคาะลีฟะฮ์อัลนาซีร์ดีนนิลละฮฺท่านศอลาหุดดีนก็ยังติดต่ออวพรซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ที่ได้เห็นชัดก็คือกล่าวในคุตบะฮฺ เคาะลีฟะฮ์อับบาซและศอลาหุดดีนได้ ประทับเรียนด้วยชื่อเคาะลีฟะฮ์ และได้ส่งขวัญเงินทองประจำปี ให้แก่เคาะลีฟะฮ์ ส่วนทางเคาะลีฟะฮ์เองกล่าวชื่นชมในความดีที่ถึงวาละอูอยู่¹² (Shakir Mustafa , 1998: 369)

ท่านศอลาหุดดีนแต่งตั้งเป็นอัครมหาเสนาบดี อายุของท่าน 32 ปี ท่านเรียนรู้ประสบการณ์การเมืองจากบุคคลดังต่อไปนี้

1. นูรุดดีน อัลซาคีดี
2. บิดาของท่านเอง นัจมุดดีน
3. น้าของท่าน อาตาศูดิน

ในช่วงเวลาศอลาหุดดีนรับตำแหน่งรัฐมนตรีมีการเปลี่ยนแปลงในตัวของท่านสามอย่างพร้อมกัน

1. การเปลี่ยนตัวเองซึ่งอายุของท่านระหว่าง 32 ปี รับตำแหน่งเสนาบดี
2. ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ของรัฐมนตรีชะฮ์ที่เปลี่ยนมารับรัฐมนตรีซุนนี
3. ใช้งานหนักสองอย่างด้วยกันคือประสานระหว่างอียิปต์กับซีเรียให้เห็นหนึ่งและประกาศค้ำชูเพื่อหนทางของอัลลอฮ์และปลดปล่อยมุรชาเล็ม

การเปลี่ยนแปลงในตัวของศอลาหุดดีนไม่ธรรมดาซึ่งเห็นทางการเมืองและทางการทูต ไม่ใช่ง่ายที่จะดูแลและให้ความสำคัญถึง ไหนที่จะเริ่มก่อนแน่นอนต้องสร้าง ความสัมพันธ์อันดีงามกับทุก

¹² ชิงงรักภักดีอยู่

หน่วยงานในอียิปต์ ทำให้หลายเมืองผูกมัดด้วยความรักสามัคคี โดยเฉพาะท่านคอลีฟะฮ์อาคิบ ก่อนหน้านั้น อธิปไตยก่อนการปกครองฟาติมีย์ นับถือนิกาย ชุนนี ต่อมา เปลี่ยนเป็นนิกายชีอะห์ หลังจากท่านแม่ทัพ อัลอะฮ์มัดมิลลิน อัลฟาติมีย์ ที่ประกาศให้เกียรติ ต่อผู้นับถือชีอะห์

“ ท่านศอลาหุดดีน ได้ถอดถอนกฎอียิปต์ที่เป็นชีอะห์ออกและแต่งตั้งกอฎี ชุนนีมีสฮับชาฟิอ์แทน และได้ประกาศยกเลิกศาสนกิจที่เปิดเผยของชีอะห์ เช่นการอาซานแบบชีอะห์การ ถือศีลอด 30 วัน เค็มและสับสนุนมีสฮับชาฟิอ์ ” (Shakir Mustafa , 1998 : 92)

1.2 ยกเลิกเคาะลีฟะฮ์ฟาติมีย์

ท่านศอลาหุดดีน ได้ยกเลิกเคาะลีฟะฮ์ (ฟาติมีย์) ในวันศุกร์ของเดือนมูฮัรรออม ฮ.ศ. 567 ตรงกับเดือนกันยายน ค.ศ.1171 (Shakir Mustafa , 1998 : 107) พร้อมกันนั้นท่านประกาศสวามิภักดิ์ต่อเคาะลีฟะฮ์ อับบาสิยะห์ และแจ้งข่าวไปยังเคาะลีฟะฮ์ อับบาซิ ที่แบกแดด ท่านศอลาหุดดีนประกาศเปลี่ยนแปลง โดยไม่มีเหตุการณ้องเลียดแค้อย่างใด แต่กลับเป็นภาวะปกติ ทุกคนอยู่ในความสงบเรียบร้อย พร้อมกับการต้อนรับผู้นำคนใหม่ ส่วนที่แบกแดดก็ปดียันต์ด้วย ในช่วงนั้นท่านเคาะลีฟะฮ์ อาคิบ กำลังป่วยหนักและท่านไม่ทราบว่าชื่อของท่านพร้อมวงศ์วานไม่ได้ถูกเอ่ยในคุตบะห์วันศุกร์ หลายท่านได้กล่าวว่าหากท่านหายจากเจ็บไข้ป่วยก็คงจะรู้เอง หากท่านตายไปก็ไม่อยากให้ตายด้วยการตกใจ

การกบฏ ประท้วงเกิดขึ้นที่ ซอฮิด ในปี ฮ.ศ. 570 ค.ศ. 1174 กบฏเกิดขึ้นเพราะผู้นำทางใต้ของอียิปต์ (ซอฮิด) ที่เป็นเจ้าเมืองของฟาติมีย์ ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของฟาติมีย์ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจและการทหารจัดเตรียมทหารเพื่อทำการต่อต้านศอลาหุดดีน

“ ศอลาหุดดีน ได้ส่งน้องของเขา ¹³ พร้อมกับทหาร 80,000 คน และได้ไคล้อมชาวซอฮิดและจับเชลยศึก 3,000 คน ” (Shakir Mustafa , 1998 : 1138) ศอลาหุดดีนกับการรวมตัวเป็นหนึ่งในเดียวของมุสลิมหลังจากที่ท่านได้ส่งน้องของเขาไปจัดการดูแลความสงบเรียบร้อยที่(ซอฮิด)เสร็จภารกิจการปราบปรามกบฏท่านเดินมุ่งหน้าต่อไปยังซีเรีย

“ หลังจากที่ท่านนุรุดดีนเสกชีวิตบรรดาผู้ใหญ่ในสมัยของนุรุดดีน ชัดแจ้งเรื่องที่ท่านนุรุดดีนได้แต่งตั้งลูกของเขาซึ่งอายุยังน้อย ” ¹⁴ (Muhammad Hamid al-Nasr, 1998 : 220) สร้างความไม่พอใจให้กับเหล่าบรรดาขุนนางก็เลยยึดพื้นที่เป็นของตัวเองเช่น อิบน์ อัลคายะห์ ยึดที่ป้อม HaLab ส่วนทางด้านครุสตกก็ฉวยโอกาสขณะขุนนางอ่อนแอ โจมตีเมือง binya แต่ผู้ดูแลเมือง ได้ขอ

¹³ อาคิล

¹⁴ อายุ 11 ปี หลังจากที่ท่านนุรุดดีนเสกชีวิตและได้แต่งตั้งเป็นเคาะลีฟะฮ์

เจรจา และมอบเครื่องราชบรรณานการเพื่อสันติภาพ สอလာหุดดินทราบข่าวนี้เลยคำหนักการกระทำของอิมานู อัลมุ กอคคัม

งานต่อมา สอလာหุดดินได้ปราบบรรดาผู้ก่อการจลาจล

1 การก่อการกบฏ ของมุตามัน ในสำนักพระราชวัง

2 ปราบการก่อการกบฏที่เข้มแข็งที่ยึดถือในกายอิตมาอิลียะห์และสามารถปราบปรามการ

เผยแผ่ ของอิตมาอิลียะห์ และได้ยกเลิกกฏที่มาจากอิตมาอิลียะห์และชีอะห์ และได้ตัดเงินเดือนของข้าราชการชีอะห์ (Muhammad Hamid al-Nasir , 1998 : 332) เพราะสอလာหุดดิน ได้ให้ความสำคัญกับมัซฮับ ซุนนี ก่อนหน้านั้นก็ยึดถืออยู่ภายใต้การดูแลของเคาะลีฟะฮ์ แบกแดด หลังจากเคาะลีฟะฮ์ แบกแดดอ่อนแอ อียิปต์ก็ประกาศตัวเองเป็นเคาะลีฟะฮ์ หลังจากที่สอလာหุดดินได้ยกเลิกกฏของชีอะห์ แห่งอียิปต์ ในปี ฮ.ศ 566 และได้แต่งตั้งกอฎีมัสฮับซาฟีอี และได้ประกาศใช้กฎหมายฟิกฮ์ ซาฟีอี และยกเลิกเคาะลีฟะฮ์ ด้วยการไม่ได้เอ่ยชื่อเคาะลีฟะฮ์ ยาคิดในคุบะฮ์ วันศุกร์ ทำให้ชาวมุสลิมมีบทบาทสำคัญทำให้ชาวชีอะห์และอิตมาอิลียะห์ ค่อยๆหมดบทบาทไป พร้อมกับประชาชนให้การต้อนรับ อย่างดีด้วย

“ ท่านสอလာหุดดินได้เขียนจดหมายไปยังลูกของเขาชื่อว่า ซุลต่านอัลซอฮ็รที่เมืองฮาละบอยก คำสั่งให้ฆ่าอัลชีฮาบ อัลชะห์รูดี เพราะท่านเป็นคนอูตริ ในอิสลาม”(al – Bidayah Wa al – Nihayah 5/13) อ้างถึง (Muhammad Hamid al-Nasir , 1998 : 334) ชาวฮาละบที่ เป็น al – Rafidah ที่ยึดมั่นในอิตมาอิลียะห์ ได้ส่ง Sanan เพื่อลอบสังหารสอလာหุดดิน ในช่วงเวลาที่ท่านอยู่ที่ฮาละบ ชาว al – Rafidah ได้ทุ่มเทเงินทองมากมายเพื่อจัดการในเรื่องนี้ พร้อมกันนั้น ได้ติดต่อกับพวกครูเสด และได้มอบสิ่งของมากมาย สอလာหุดดิน ถูกลอบสังหารมาหลายครั้งด้วยกันโดยฝีมือชาว Hasha – soon พวกเขา เหล่านั้น ได้พยายามสองครั้งในช่วงเวลาสองปี (ฮ.ศ 570 – 571 al – Raw da tain 1/ 658 – 669 และใน หนังสือ al – Kamil 9/ 139 อ้าง ถึง (Muhammad Hamid al-Nasir , 1998 : 334)

1.3 สอလာหุดดินกับบุตรนุรุดดินแห่งซีเรีย

สอလာหุดดินประกาศวาลาอ์¹⁵ ต่อท่านอัลมาลิก อัลซอและ¹⁶ สอလာหุดดินได้ประทับตราเงินด้วยชื่อของท่าน และสรรเสริญในคุบะฮ์ ให้ประชาชนทำความดี ละทิ้งสิ่งที่ไม่ดีและประกาศชัดเจนว่าการมาของสอလာหุดดินที่ซีเรีย มาเพื่อปกป้องอัลมาลิก อัลซอและห์ ลูกของท่านนุรุดดิน

¹⁵ วาละ (ภาษาอาหรับ) คือ เชื้อมั่นและยึดถือในศัสนาทุกอย่าง

¹⁶ คือ ลูกของท่านนุรุดดิน

“ฉันมาซีเรียคราวนี้ เพื่อมาช่วยเหลืออัลมาลิก อัลซอและ และยึดเมืองคืนจากผู้ที่ยึดครองเอาไว้” (Mohammad Hamid al-Nasir, 1998 : 22) ศอลาหุดดีน เจ้าซีเรียพร้อมทหาร 700 คน การเข้ามาของศอลาหุดดีน คือ ต้องการสร้างความสมัครสมานสามัคคี (ภราดรภาพ) เพื่อประเพณีหน้า กับพวกครูเสด หากเจ้าเมืองแต่ละเมืองยังแตกแยกกันทำให้ศัตรูโจมตีได้อย่างง่ายดาย เพราะบรรดาเจ้าเมืองรู้ว่าอัลมาลิก อัลซอและห์ ยังเด็กอยู่ไม่รู้เรื่องการเมือง ศอลาหุดดีน ได้มาช่วยปราบปรามจนกระทั่งเจ้าเมืองเหล่านั้นต้องยอมแพ้

ศอลาหุดดีนเองก็ได้เขียนหนังสือ ไปยังเคาะลีฟะฮ์ ที่แบกแดด อธิบายการเข้ามายังซีเรียของท่านเพื่อปกป้อง อัลมาลิกซอและห์¹⁷ สมควรที่จะต้องให้ความช่วยเหลือ ท่านได้ยึดฮาลับและเมโซโปเตเมียท่านสามารถ รวบรวมบรรดาหัวเมืองให้เป็นภราดรภาพ ให้แข็งแรงเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเดินทางต่อไปเผชิญหน้ากับพวกครูเสด และปลดปล่อยเยรูซาเล็มกลับคืนมาสู่มุสลิมอีกครั้งหนึ่ง ท่านศอลาหุดดีนได้ใช้ความพยายามถึง 15 ปี สามารถจะรวบรวมเป็นหนึ่งเดียวได้

อัลลอฮ์ ได้กล่าวว่ :

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾

ความว่า : และพวกเจ้าจงยึดสายเชือกของอัลลอฮ์ โดยพร้อมกันทั้งหมดและจงอย่าแตกแยกกัน และจงรำลึกถึงความเมตตา ของอัลลอฮ์ที่มีแก่พวกเจ้าขณะที่พวกเจ้าเป็นศัตรูกัน แล้วพระองค์ได้ทรงให้สนิทสนมกันระหว่างหัวใจของพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าก็กลายเป็นพี่น้องกันด้วยความเมตตาของพระองค์ และพวกเจ้าเคยปรากฏอยู่ท่ามกลางแห่งไฟนรกแล้วพระองค์ก็ทรงช่วยพวกเจ้าให้พ้นจากปากหลุมแห่งนรกนั้น ในท่านองนั้นแหละอัลลอฮ์จะทรงแจกแจงแก่พวกเจ้าซึ่งบรรดาโองการของพระองค์เพื่อว่า เจ้าจะได้รับ แนวทางอันถูกต้อง (อาสะฮิมรอม : 103)

Muhammad Qutub ได้กล่าว ในหนังสือของท่าน Wa Qiuna al-Masir ว่า ชาวอาหรับก่อนอิสลามไม่มีจุดยืนที่แน่นอนและไม่รู้จักคำว่าอุมมะฮ์¹⁸ หนึ่งเดียว เพราะชาวอาหรับไม่รู้จักการรวมตัว

¹⁷ เคาะลีฟะฮ์ใหญ่ในตอนนั้น คือ เคาะลีฟะฮ์ อับบาซียะฮ์ คือ ท่าน ฮัมมุดาฏูอ์

¹⁸ อุมมะฮ์ เป็น ภาษา อาหรับ แปลว่า ชุมชน

และไม่มีถิ่นฐานที่แน่นอนเป็นของตัวเอง หลังจากที่พักเขารับอิสลาม เป็นอาภิกะห์¹⁹ เดียวกันแล้ว สามารถนึกเป็นหนึ่งเดียวกันได้

ท่านศอลาหุดดีนสามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียว และปลดปล่อยพิชิตเมืองอิสลามกลับคืนมา ศอลาหุดดีนให้ความสำคัญของเยรูซาเล็ม เพราะที่นั่นเป็นวิหารลำดับแรกที่ มุสลิมทุกคนจะต้องเดินทางไปและเป็นวิหารอันดับสามไปจนถึงวันสิ้นโลกและเป็นศูนย์รวมของเหล่าบรรดาศาสดา (Majid al-Kailani, 1995 : 348) คูใน Ibn Kathir 12/324 al-bidayah

อิบน์ Shidad กล่าวว่า : หลังจากศอลาหุดดีนปลดปล่อยเยรูซาเล็มท่านบอกว่าเป็นเป้าหมายของเราคือตายอย่างมีเกียรติดีกว่าตายอย่างเฉื่อยฉาน มีคนถามศอลาหุดดีนว่าจะทำอย่างไร? ท่านศอลาหุดดีนตอบว่า ฉันอยากขึ้นเรือทางทะเลและไปรบกับประชากรครูเสดที่ยุโรปเพื่อเผยแพร่อิสลามในยุโรป (Majid al-Kailani, 1995 : 348) ศอลาหุดดีนได้ลำดับสำคัญ โดยเฉพาะงานปลดปล่อยเยรูซาเล็มที่ต้องใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อประชาชนทุกหมู่เหล่ารวมกลุ่มที่มาจากอาภิกะห์เดียวกัน ที่สามารถรวมตัวชาวมุสลิมได้ทั่วโลก

2 ด้านการทหาร

ศอลาหุดดีน เป็นผู้ฟื้นฟูสัญลักษณ์ อัลญิฮาด ซึ่งจะเห็นได้ว่าชีวิตของท่านผูกกับการสงครามมาตลอด ศอลาหุดดีนได้สานต่อเจตนารมณ์ของท่านนุรุดดีน Ibn Shidad (อิบน์ชิดาด) ได้กล่าวว่า : ท่านศอลาหุดดีนจริงจังกับกิจการญิฮาด และให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ท่านจะไม่จ่ายเงินนอกจากกล่าวว่า เพื่อญิฮาดและท่านก็รักญิฮาด²⁰

จะเห็นได้ว่าท่านให้ความสำคัญกับการญิฮาด ก็คือท่านได้ส่งจดหมายไปยังเคาะลีฟะฮ์อับบาซียะห์ที่แบกแดด ขอสนับสนุนและสงทหารเข้าร่วมสงคราม ญิฮาด กับพวกครูเสด ไม่เฉพาะเคาะลีฟะฮ์ อับบาซียะห์ เท่านั้น ท่านก็ยังเขียนไปยังเจ้าเมืองเดิร์กและเจ้าเมืองอื่นๆ ให้ทำสงคราม ญิฮาดทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นเงินทอง แรงกาย ความคิดและอื่นๆ อิบน์ชิดาด ได้กล่าวอีกว่า : โดยเฉพาะในวันศุกร์ท่านศอลาหุดดีนจะกล่าวปลุกฝังญิฮาด ในคูอาวันศุกร์ เพื่อขอพรให้ทหารมุสลิมได้รับชัยชนะเสมอๆ

¹⁹ ความศรัทธา

²⁰ Muhammad Hamid 1998 : 341 อ้างถึง ใน อันนาวาด อัลฮุลดานียะห์ ของ อิบน์ชิดาด : 21

การเตรียมพร้อมทางด้านการทหาร

1. การเตรียมพร้อมทางด้านจิตวิญญาณ โดยให้เหล่าบรรดานักปราชญ์มาให้กำลังใจในเรื่อง การปฏิเสธและผลตอบแทนผู้ที่หนีในสนามรบจะได้ผลตอบแทน อัลลามาอิร²¹ และผู้ที่ซาศิด²² โดยเฉพาะในสมรภูมิต่านจะออกเดินทางตรวจตราบรรดาทหารให้มีการอ่านอัลกุรอานและท่านให้กำลังใจกับการตายซาศิด ด้วยการเข้าสวรรค์

2. ท่านได้สร้างป้อมปราการและจัดเมืองให้เป็นระเบียบที่ ซีเรีย และ อียิปต์ เพื่อป้องกันการ คุกคามจากศัตรูพวกครูเสด และในปี ฮ.ศ. 567 ท่านได้สร้างกำแพง ซึ่งสร้างด้วยหินระหว่างสองเมือง กำแพงยาวจากริมแม่น้ำไนล์ ทางตะวันออก ไปจบที่ฝั่งตะวันตก และท่านศอลาหุดดีนได้สั่งให้ สร้าง ป้อมปราการโคโร และข้างในมีสองเมือง ใช้เวลาในการสร้างป้อมปราการขนาดใหญ่ 7 ปี โดยใช้ ทหารชาวเมืองและเชลยศึกครูเสด ศอลาหุดดีนได้ใช้งบประมาณ ในการสร้างป้อมขนาดใหญ่ในครั้งนี้ด้วย เงินที่มาจากราชวงศ์ ฟาติมีย์ และรับบริจาคจาก ชาวอียิปต์และซีเรีย เพื่อเสริมสร้างกำลังทาง ทหารและสร้างเมืองโดยใช้แรงงานในการก่อสร้างจากหลายสีผิว ไม่ว่าจะอาหรับเคิร์กและซูดาน

ในอิสลามไม่มีคำว่าแบ่งสีผิวผู้ที่เงินเลิศเกินเด่นของอัลลอฮ์ คือ ผู้ที่เกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ อัลลอฮ์ได้กล่าวว่ :

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَىكُمْ

ความว่า : แท้จริงผู้ที่มีเกียรติ ยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ อัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่ พวกเจ้า²³ (อัลหุญรูด : 13)

3. ท่านได้เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางด้านนาวิกโยธิน (ทหารเรือ) ท่านได้ทุ่มเทงบประมาณทางการทะเล และเซ็นสัญญาการค้ากับอิตาลี และมีกร แลกเปลี่ยนสินค้าต่างๆ เช่น เหล็ก ไม้ เทียน เพื่อนำมาสร้างเรือและได้มอบงานนาวิกโยธินเป็นพิเศษแก่น้องของท่าน อัลฮาดีส ในปี ฮ.ศ. 575 ทหารเรืออียิปต์ พร้อมที่จะทำสงครามกับครูเสด โดยการเตรียมพร้อมทางเรือเป็นจำนวน 80 ลำ และในที่สุดชัยชนะเริ่มของศอลาหุดดีน เช่นเมือง เยรูดา เมโซโปเตเมีย และเมืองซูดาน

ที่ลิเบียไม่ได้บทบาทของศอลาหุดดีนสามารถตั้งสัญญาประชาชาติอิสลามทุกคน โดยเฉพาะ ทหารที่จะเข้าสนามรบ ต้องเข้าใจปฏิเสธ ที่แท้จริง ศอลาหุดดีน เองก็เป็นตัวอย่างที่แท้จริงท่านเองได้

²¹ อัลลามาอิร คือ บปไฟอญ์

²² ซาศิดคือผู้ที่ตายในสนามรบที่เขาไม่ได้รับเพื่ออื่นใดนอกจากตามคำสั่งของอัลลอฮ์

²³ คุณค่า แห่งความเป็นมนุษย์

ซูรหรือสัญลักษณ์ (อัลลอฮ์อับร ลาอิลาฮะอิลลอลลอฮ) ตื่นช่วงยามรุ่งขอพรจากอัลลอฮ์เพื่อให้ใจสงบเป็นการสร้างจิตวิญญาณที่แท้จริงท่านสามารถเรียกชัยชนะกลับสู่มุสลิม อีกครั้งหนึ่ง พร้อมกับความพร้อมทางด้านการทหารอาวุธและยุทธโรปกรณ์

“ ท่านศอลาหุดดีนได้ห้ามประชาชนครอบครองแร่ดีบุกและไม้ที่สามารถผลิตอาวุธพร้อมกับยึดมาเป็นของกลาง ศอลาหุดดีน มีเงินเดือนให้แก่ทหารไม่ว่าจะเป็นทหารอาสาสมัครและรับราชการและมีการจ้างแก่ผู้ที่ทำงานให้แก่ประเทศชาติไม่ว่าจะเป็นการคลัง การเขียนหนังสือ และอื่นๆ ” (Shakir Mustafa, 1998 : 389) ทหารของศอลาหุดดีนไม่ใช่ทหารรับใช้ในกิจการ ศอลาหุดดีน แต่เป็นทหารที่ยืมจากเหล่าบรรดา ฮามิร โดยที่ทางศอลาหุดดีนได้ให้ค่าจ้างพร้อมด้วยทหารอาสาสมัครเพื่อทำสงคราม ญิฮาด เช่นเอาทหาร ตามชนบทและทหารจากตุรกีมาเดินทางจาก (ฮาลับ) ไปยังอียิปต์โดยให้ค่าจ้าง 33 คีนาร์ และเอาทหารของ (มามาลิก) โดยทางมามาลิกรับผิดชอบการใช้จ่ายในช่วงแรกที่ท่านได้ปกครองอียิปต์ ท่านได้ใช้จ่ายเงินมาก เป็นเพราะความตั้งเครียดของศัตรูอย่างไบแซนไทน์และแฟรงค์ครุเศดด้วยการนี้ท่านจำเป็นต้องใช้ทหารจำนวนมากโดยขอสนับสนุนจากท่านนุรุดดีน

“ ศอลาหุดดีนมีทหารอารักขาพิเศษ 1,000 คน 4 พันคนจากทหารอียิปต์และ 1,000 คน จากโมซูลและ 5,000 จากเมโซโปเตเมีย และ เดียร์บักร ” (Shakir Mustafa, 1998 : 366) ศอลาหุดดีนเป็นคนมุ่งมั่นและเป็นกำลังใจให้แก่บรรดาทหาร โดยเฉพาะในขณะสถานการณ์ถูกโจมตี ท่านพยายามรวบรวมคนและกล่าวอีกว่า : เราต้องเผชิญกับศัตรูทุกอย่างทุกรูปแบบจะนิ่งเฉย ไม่ได้งานนี้ไม่ใช่งานที่จะต้องตัดสินใจด้วยการกระทำของมนุษย์ และเราเองก็ยังไม่รู้ว่าเราจะใช้ชีวิตของเราได้นานอีกเท่าไร ดังนั้นเราหลีกเลี่ยงไม่ได้ระหว่างเรากับศัตรู นอกจากด้วยการจริงจังกับญิฮาด ²⁴

“ ท่านศอลาหุดดีนได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการทหาร และแล้วให้ความสำคัญด้วยเช่นกันคือสร้างโรงพยาบาลและโรงเรียน และพัฒนาทหารเรือและทำเทียบเรือที่ อเล็กซานเดรีย และคุมญาติ,พิสฎูด ” (Abdullah Nasih Ul-wan , 1991 : 170) ในสมัยของท่านศอลาหุดดีนท่านได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษด้านการทหารและท่านเองเป็นผู้ควบคุมเหล่าบรรดาผู้นำและเจ้าเมือง ท่านศอลาหุดดีน จะพกอาวุธติดตัวตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นช่วงที่ท่านอยู่ในค่าย(Camp) อย่างทหารและท่านไม่มีบ้านเป็นหลักแหล่งแน่นอน ท่านศอลาหุดดีนได้ก่อตั้งหน่วยการทหารพิเศษที่มีชื่อว่ากลุ่มอิสละห์ ²⁵ ในปี ฮ.ศ. 567/ค.ศ. 1171 ในคอนันั้นท่านศอลาหุดดีน ยังเป็นผู้ช่วยของท่านนุรุดดีน และ มีการแสดงแสนยานุภาพทางทหารที่ไคโร มีตัวแทนจากไบแซนไทน์และพวกครุเศดเข้าร่วมชมในการแสดงในครั้งนั้นทหารเข้าร่วมทั้งหมด 14,000 คน ผู้ที่เข้าชมการแสดงล้วนแล้วแต่ผู้นำระดับสูงทั้งสิ้น

²⁴ al-jih-s wal-tajdid. Muhammad hamid อ้างถึงใน คูใน al-kawil 9 : 1 177

²⁵ อิสละห์เป็นทหารชำนาญและมีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะตัว

และท่านยังได้จัดระบบทหารเรือและสร้างเรือรบ 3 ที่ด้วยกัน ไคโร อเล็กซานเดรีย, คุมญาค เรือลำหนึ่ง บรรจุกทหารได้ 150 คน และมีเรือเร็วที่บรรจุกม้าและท่านได้แบ่งผู้ดูแลเขตแดนทะเลบริเวณ อียิปต์และเขตแดนบริเวณทะเลซีเรีย (Majid al-KaiLani, 1995 : 343)

“ มีการยิงธนูและการใช้ เลื่อยเกราะ สำหรับม้าและมีการผลิตเสี้ยเกราะ และมีการใช้นักพิราบในการส่งข่าวสื่อสาร ในการทำสงคราม สิ่งเหล่านี้พวกครูเสดล้วนพัฒนาเอาจากมุสลิม²⁶” (Muhammad al-Aras al-Mutawi, 1982 : 166) ท่านศอลาหุดดีนได้จัดระบบด้านการทหารใหม่โดยเอาทหาร แคนนำที่มาจากทหารชาวเคิร์ด ซึ่งเป็นทหารเชื้อสายเดียวกันเช่น

1. ท่านไซฟูดินมือซี
2. อบูมันซูร

“ ทหารเหล่านั้นเป็นทหารผู้นำระดับสูงที่คุมทหารระดับแนวหน้า สิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างความมั่นคงแก่รัฐบาลของท่าน ” (Hasan Baiyumi, 1998 : 49) ที่ศอลาหุดดีนเลือกเอาทหารผู้นำระดับสูงมาเป็นคนของท่านเพื่อความมั่นคงของรัฐบาลท่าน เพราะก่อนหน้านั้นมีการก่อกบฏจากตอนใต้²⁷ ของอียิปต์ คือกลุ่มทหารซูดานที่ต่อต้าน ในคอนั้นท่านศอลาหุดดีนได้ส่งน้องของเขาชื่อ อาคิด ไปปราบกบฏดังกล่าวจนราบคาบไป ดังนั้นการที่ศอลาหุดดีนเลือกทหารชาวเคิร์ดเป็นแกนนำทหารเพื่อความมั่นคงของศอลาหุดดีนนั่นเอง

พร้อมกันนั้นท่านมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทางด้านการทะเลเพราะเป็นสิ่งจำเป็นที่จะได้ใช้ป้องกันจากการรุกรานของศัตรูไม่เฉพาะอียิปต์เท่านั้นซีเรียด้วย ศอลาหุดดีนได้เอาประสบการณ์จากเรือรบของไบแซนไทน์ และอีตาลีที่เข้ามาค้าขาย (Shakir Mustafa , 1998 :185) ท่านได้สังเกตเห็นความสำคัญยุทธนาวีท่านได้พยายามสร้างและฟื้นฟู โดยหาผู้เชี่ยวชาญมาทำหน้าที่ รับผิดชอบทางยุทธนาวีเพื่อจะปกป้องการโจมตีของศัตรู

3 ด้านการศึกษา

ท่านศอลาหุดดีนเคียบโตในบรรยากาศการศึกษา ท่านเองผ่านสถานที่ศึกษาหลายโรงด้วยกัน ในไคโรอียิปต์ เช่น สถานที่ศึกษาใกล้กับบ้านอิหม่ามซาฟีอี และสถาบันใหญ่ที่สเปนของอิบน์ญูบิร และโรงเรียนของอิบน์ไซยูนัจจาร ช่างไม้ศยิดอัมรุตฮาส และ โรงเรียนที่กุดศ (เยรูซาเล็ม) หลังจากได้พิชิตในปี.ศ. 583 อาจารย์ใหญ่ อิบน์ซิดาค บาสาฮุดดีนและอีกหลายโรง (Shakir Mustafa , 1998

²⁶ อ้างอิง Zaki Ali ในหนังสือ Urop Wal-Islam หน้า 27

²⁷ อัศวาน อยู่ทางตอนใต้ของอียิปต์ติดกับประเทศซูดานปัจจุบัน

: 392) ท่านศอลาหุดดีนได้สร้างอาคารเรียน สองแห่งในกอสร์²⁸ และได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้มีการดูแลรักษาพยาบาลคนไข้ และได้สร้างสถานที่เรียนเพิ่มเติมให้แก่เด็กกำพร้าและได้ทำลาฮาดารุมาอูนะ²⁹ มาเป็นสถานที่เรียนของมัสอับซาฟีอี

ศอลาหุดดีนเองสนใจในด้านการศึกษา ผู้ที่อยู่ข้างเคียงท่านไม่ว่าจะเป็นอุลามาอะอู³⁰ นักเรียนนักศึกษา ประชาชน ต่างก็สนับสนุนให้มีการศึกษาเรียนรู้วิทยาการต่างๆ เพื่อจะยกฐานะผู้ที่มีความรู้ทั่วประเทศให้เจริญก้าวหน้า ท่านศอลาหุดดีนก็ได้สร้างอาคารเรียนและสถานที่ต่างๆ เพื่อการเรียนรู้อะและศึกษาค้นคว้า

1. มีหนังสือให้อ่าน
2. มีนักชูอารอญ³¹
3. ศิลปะต่างๆ
4. เรียนอัลกุรอาน
5. เรียนอัลหะดีษ
6. เรียนคณิตศาสตร์
7. ฝึกหัดเด็กเรียนรู้การละหมาด

(Abdalah Nasih UL-wan, 1991 : 171) ในสมัยของท่าน มีมัสยิดที่ขึ้นชื่อว่า เป็นศูนย์กลางการศึกษา มีนักปราชญ์ ประจำสอนอยู่ตามมัสยิด เช่นมัสยิด

1. มัสยิด อัมรุ อิบนูอาส
2. มัสยิด อัลอัซฮาร
3. มัสยิด อัลอัคบาร
4. มัสยิด อัลฮายะกิมบิลอัมวิลละห์
5. มัสยิด ชัยคีนนา ฮูเซน

ศูนย์กลางการศึกษาดังกล่าวตั้งอยู่ที่โคโร ส่วนที่เด็กๆ ขาดเรียนอยู่ที่มัสยิด (อัลฮาฏอ์รีน) และมัสยิดหลายแห่งที่เผยแพร่ความรู้ในสมัยของท่านศอลาหุดดีนในปี ฮ.ศ. 572 ท่านได้ก่อตั้งโรงเรียนสำหรับมัสอับ³² ที่มีชื่อว่าโรงเรียน (ซุยูฟียะห์) และได้แต่งตั้งโรงเรียนอัลสออลิสียะห์ สำหรับผู้

²⁸ ในราชวัง

²⁹ คุฏทรมาน

³⁰ อุลามาอะอู คือ นักปราชญ์

³¹ คือนักแต่งกลอนกวี

³² มัสอับ คือ แนวทางของฮานาฟี

ที่ยึดมั่นสัจธรรมชาฟีอี และท่านก็ดูแลเป็นพิเศษ ส่วนที่กุศ (เยรูซาเล็ม) ท่านก็ได้สร้างโรงเรียนในปี ค.ศ 583 และให้กฏภาษาฮิบรูคินฮิบรูซิคาค สอนอยู่ที่นั่นทำให้ผู้คนมาเรียนเป็นอย่างมาก

“ สอလာหุดดีนได้จัดระบบการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมและเฉพาะทางมีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สำรอง” (Abdulah Nasih Ulwan, 1991 : 173) การเรียนการสอนของท่าน จะใช้หลักสูตร ซุนนี เพราะท่านยึดในซุนนี และในสมัยของท่านมีการเผยแพร่ ตำราหนังสือตาม มัสยิดต่างๆ ที่ชีเรีย แบนแคค ถ้วนเป็นซุนนี ในสมัยของท่านชีอะห์ถูกยกเลิกทำให้ความเป็นหนึ่งเดียวของชาวซุนนีแพร่หลายกันมาก

ท่านสอလာหุดดีนได้ให้เกียรติเป็นพิเศษแก่นักปราชญ์รุ่นเก่าๆ เช่นท่าน กอฎีอัลฟาติล กามาต ลูกดีน ชะห์ ซูรี และ อิบราเฮม อิบนุนัจจารและนักปราชญ์รุ่นเดียวกันกับท่าน เช่น ท่าน อบูคอฮอร อัลซัลฟี เป็นนักหะดีษที่มีชื่อเสียง และท่านอิบนุกุคามะฮ์ และนักปราชญ์อีกหลายท่าน³³ งานสำคัญของสอလာหุดดีนอีกอย่างหนึ่ง ที่ท่านได้ตั้งใจแน่วแน่คือฟื้นฟูซุนนะห์ และหลีกเลี่ยงสิ่งบิดอะห์³⁴

ท่านสอလာหุดดีนได้สนับสนุนให้เผยแพร่อัลกุรอาน และอัลหะดีษ ทั่วประเทศและ ได้แต่งตั้งครูสอนพิเศษทำให้มีผู้สนใจศึกษาเป็นอย่างมาก และจ้างครูเป็นเงินเดือน และมอบงานการนักศึกษานี้ให้แก่ กระทรวงรับผิดชอบ และท่านเองก็ได้ออกคำสั่งให้อามีร์ทุกคนสร้างอาคารเรียนห้อง จำอัลกุรอาน และสอนพิเศษเฉพาะผู้ยากไร้และเด็กกำพร้าและได้เปิดรับแขกต่างประเทศที่จะมาเรียนด้วย (Muhammad Hamid, 1998 : 361) หลังจาก สอလာหุดดีนได้รับชัยชนะอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในสมรภูมิ กับพวกครูเสด ที่คุมญาติ มิชะห์ และอุกบะห์ ทำให้เส้นทางผู้เดินทางแสวงบุญปลอดภัยทำให้ชาวอียิปต์มั่นใจ ในความปลอดภัยที่จะไปแสวงบุญที่มักกะฮ์ จากจุดนี้ ประชาชาติจะได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันของชาวอียิปต์ที่จะเปลี่ยนแปลง จากนิกายชีอะห์ของคนมาเป็นซุนนี และไปเข้าร่วมสงครามญิฮาดกับชาวซุนนี ด้วยสัญลักษณ์อันเดียวกันคือ คอสูรเพื่อหนทางของอัลลอฮ์ (Abdullah Nasih Ulwan , 1991 : 184) สอလာหุดดีนเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นผู้หนึ่งที่ฟื้นฟูซุนนะห์และยกเลิกนิกายชีอะห์ในอียิปต์ที่ยึดมั่นในตัวผู้นำว่าเป็นคนที่ไม่มียาบใหญ่และยาบเล็ก ซึ่งเป็นความยึดมั่นของชีอะห์ และท่านอาลี ได้ถูกแต่งตั้งเป็นเลขาธิการหลังจากท่านนบี แต่อาบูบักรและอุมาร์ได้ชิงเก้าอี้เคาะลีฟะฮ์ ไป ความเชื่อมั่นหลายๆ อย่างที่ซัดกับอิสลามซึ่งเป็นการเชื่อมั่นที่สอလာหุดดีน จำเป็นต้องกำจัด เพราะถ้าหากว่าปล่อยไปประเทศ อียิปต์หรือประเทศใกล้เคียงจะได้รับอิทธิพลของฟาติมียะชีอะห์แน่นอน ในเมื่อท่านสอလာหุดดีนสามารถรับตำแหน่งสุลต่านได้ ทุกอย่างอยู่ใต้อำนาจของท่าน และความตั้งใจของ ท่านประการหนึ่ง ก่อนที่ท่านจะเข้าอียิปต์คือลบล้างความเชื่อมั่นของชีอะห์ ให้เป็นซุนนี ซึ่งเป็นความเชื่อมั่นที่ถูกต้องความสังสรรค์ที่แท้

³³ ดูใน Sir Alam al-Nubala 5-8/ :22

³⁴ อูตริในอิสลาม

จริงตาม โองการ (อัลกุรอาน) ที่ถูกประทานลงมา ความพยายามของท่านศอลาหุดดีนคือ สร้างโรงเรียน เพื่อประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้ไม่ว่าจะจนหรือรวย โรงเรียนแห่งนี้ รับทุกคน เพื่อจะได้เรียนสัจธรรมที่แท้จริงและให้อากีคะห์³⁵ ชุมนนะห์เป็นหลักในการเรียนรู้การสอน เพื่อลบล้างสิ่งชั่วร้ายและกลับสู่หนทางอันเที่ยงตรง และให้ความสำคัญเป็นพิเศษดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. เข้าร่วมและการเตรียมพร้อมลูกหลาน มุสลิมที่อยู่ภายใต้การปกครองของครูเสดด้วยการส่งนักศึกษาไปยังแบกแดด เพื่อไปศึกษาความเป็นผู้นำและเรียนรู้การบริหารจัดการ
2. การเคลื่อนย้ายของนักปราชญ์ หรือสลับเปลี่ยนไปตามเมืองต่างๆ เช่น ที่ปรักมาศอลาหุดดีนเป็นนักปราชญ์ฟิกห์ฮับฮานาฟี และอีกหลายท่านจาก เคิร์ด ไปยังฮาลับจากแบกแดด ฮาลับ ในซาบรี ไปยังแบกแดดและการเคลื่อนย้ายของ กุฎอฮ์จากซีเรียไปยังโมซูล นโยบายการการเคลื่อนย้ายนักปราชญ์นี้ดำเนิน ไปจนกระทั่งท่านศอลาหุดดีนเสียชีวิตในปีศ.ศ. 599
3. การเข้าร่วมกับทหารและอุทิศก่อตั้ง โรงเรียนฝึกทหารจากการร่วมตัวของบรรดาเจ้าเมืองไม่ว่าจะเป็น เคิร์ด, ฮากาเรียห์, รวาคีเยห์, อนซอไบจาน, ติกกริด
4. เข้าร่วมกับการเมืองอิบนูรยับ ได้เสริมว่า : ท่านศอลาหุดดีนมีฉายาชื่อว่า อิบนูนาจา อัมรอิบนูอาส เพราะท่าน ได้เอาแนวคิดการเมืองของท่าน

ท่านสุลต่าน ศอลาหุดดีน ซุลต่านแห่งอียิปต์ ก่อนหน้านั้นไม่ใช่โรงเรียนสอนเพราะฟาติมียะมีมัสฮัอมิมียะห์³⁶ หลังจากที่ท่านครองอียิปต์ ท่านได้ก่อตั้งสถาบันการเรียนการสอนตามสำนักต่างๆของชุนนี

1. โรงเรียนสำนักฮานาฟี
2. โรงเรียนสำนักชาฟีอี
3. โรงเรียนสำนักมาลิกี

ศอลาหุดดีนได้เปลี่ยนอัลอัสฮัรจากชีอะห์เป็นชุนนีและเผยแพร่บทบาทของอัลกุรอานและชุนนะห์และมีการจ่ายเงินเดือนแก่ครูผู้สอน (Majid al-Kailani, 1995 : 338) อ้างถึง Ibn Wasal 2/54-55 การศึกษาในสมัยศอลาหุดดีน มีการพัฒนาหลายด้านด้วยกัน ทางด้านการแพทย์ อีสลามในตะวันออกมีวัฒนธรรมสูงส่ง การแพทย์มีการพัฒนาอย่างมากในขณะที่ยุโรปยังไม่มีการพัฒนา

“ยุโรปในตอนนั้นอยู่ใต้อำนาจของโบสถ์บุคคลจะเก่งเหนือ โบสถ์ไม่ได้ เป็นสิ่งต้องห้าม โดยเฉพาะการรักษาเป็นสิ่งต้องห้ามเพราะ โบสถ์ถือว่าการเจ็บป่วยเป็นการลงโทษของพระเจ้า” (Muhammad al-Arus al-Mutawwi, 1982 : 162)³⁷ ส่วนทางด้านพวกครูเสดได้แอบลักลอบไป

³⁵ อากีคะห์ คือ การชี้คณิธิ

³⁶ คิมามียะห์ ชี้คมันตามผู้นำทุกอย่างว่าถูกต้องไม่มีบาป

³⁷ อ้างถึง Asar al-Arabli al-Hatharah al Urup piah hl AQad หน้า 33

รักษากับชาวตะวันออกตามวิธีการของมุสลิม ที่เป็นเช่นนั้นเป็นเพราะความปะปนกันระหว่างพวกครูเสดกับมุสลิม และยังมีชาวยิวที่อยู่ร่วมกับมุสลิมพวกเขาเหล่านั้นได้แปล และให้ความเข้าใจด้านภาษาแปลในการรักษาไม่จบแค่นั้น พวกครูเสดก็ยังหาโอกาส แปลตำราตำราอิสลามให้เป็นภาษาละติน

“ พวกครูเสดได้ทำการแปลหนังสือของอาหรับให้เป็นภาษาละตินคือท่าน PiLi Trablus ท่าน barnad Salpasta และ ได้แปลหนังสือการแพทย์ในปี ค.ศ 1127 หนังสือ al-Malaki fi al-Tib Li Ali Ibn Abas Ibn al.-Majusi ” (Muhammad al-Arus al-Mutawwi 1982 : 163) ³⁸

4 ด้านสังคม

ท่านศอลาหุดดีนได้สืบทอดเจตนารมณ์ ของท่านนุรุดดีน โดยสร้างที่ค้ำน้ำสาธารณะและสร้างสถานที่เฉพาะ สำหรับการค้าขายทำให้มีการค้าหลายชนิดวางจำหน่ายและได้ปรับปรุงทางการเกษตรกรรมทำให้ อียิปต์และซีเรียเต็มไปด้วยพืชผล (Muhammad Hamid al-Nasir, 1998 : 372) และท่าน ได้ยกเลิกภาษีการเดินทางแก่ผู้ที่จะ ไปแสวงบุญ ซึ่งเคยทำมาสมัยฟาติมีย์ นอกเหนือจากนั้น ท่านได้เอื้อเฟื้อสถานที่พักและบริการอาหารแก่ผู้ที่จะเดินทางไปแสวงบุญด้วย

ศอลาหุดดีนได้ทำแบบอย่างอันดีงามไม่ว่าจะเป็นแบบอย่างแก่ทหารของท่านและแบบอย่างแก่ประชาชนของท่าน ท่าน Imad al-Aspahani ได้อธิบายลักษณะการแต่งกายและการเข้าร่วมสังคมของศอลาหุดดีนว่าท่านจะไม่แต่งกายนอกจากจะใส่ชุดที่สุภาพ ใส่ผ้าที่ทำด้วยเส้นด้ายและฝ้ายและท่านจะไม่นั่งนอกจากว่าท่านจะสำรวม ท่านได้เข้าร่วมงานสังคมทุกอย่าง เช่นท่านได้แข่งม้า สนับสนุนและชมการแข่งกันและมีการล่าสัตว์โดยการใช้สุนัขล่าสัตว์และท่าน ได้ยกเลิกการละเล่นที่ฮารอมในสมัยฟาติมีย์ ซึ่งก่อนหน้านั้น “ฟาติมีย์มีการจัดงานประจำปี เต็มไปด้วยผู้หญิงราตรีร้องรำ ทำเพลงและมีการดื่มเหล้ากัน ศอลาหุดดีน ได้ยกเลิกและทำลายถึงเหล่านั้นเพื่อฟื้นฟูมรดกอิสลามมารยาทอันดีงาม ส่วนหนึ่งของ วันสำคัญๆของ ฟาติมีย์ ที่ท่านศอลาหุดดีนได้ยกเลิกคือ วันที่10 ของเดือนมุฮัรรัม วัน (อาชูรอ) ³⁹” (Abdullah Nasih Ulwan , 1991 : 179) ท่านศอลาหุดดีนได้ยกเลิกประเพณีหลายอย่างที่ขัดกับอิสลาม และท่านได้บริจาคเงินทองของท่านให้แก่ประชาชนของท่านจนกระทั่งว่าท่านเสียชีวิต ไม่มีในคลังทรัพย์สินสมบัตินอกเหนือ 40 คิรฮัม ท่าน ไม่ได้ครอบครองที่ดินแต่ท่านมองความสำคัญของประชาชนของท่าน และท่าน ได้ยกเลิกภาษีหลายอย่างด้วยกันที่สร้างความ

³⁸ อ้างถึง Umar prukh ในหนังสือ Asar al-Plasafah al-Islaamiah fi al-Plasafah al-Uruppiab หน้า 9

³⁹ วันที่อุเจินถูกฆ่าที่กัรบลาและพวกชีอะห์เอาวันนั้นมาเป็นวันศรั้า โศกเป็นวันที่ต้องจดจำและเป็นงานสำคัญของประจำปีของชีอะห์ด้วย

ลำบากแก่ประชาชนของท่านและให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้วยการทำคลัง ไบยตุลมาล เป็นพิเศษ
สร้างความเป็นธรรมกับทุกคนและได้ปรับสังคมของท่านด้วยมารยาทอันดีงาม

5 ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจ คือเป้าหมายสำคัญของผลประ โยชน์ของประชาชนที่จะต้องใช้จ่ายเป็นประจำวัน
ท่านนุรุดดีนและท่านศอลาหุดดีน ให้ความสำคัญเป็นพิเศษโดยที่ท่านศอลาหุดดีน ได้ยกเลิภาษี ภาค
บังคับทั่วประเทศ ซึ่งเป็นผลงานอย่างหนึ่งที่สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ประชาชนในการสร้างหรือมี
ส่วนในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะด้านการเกษตรมีการสร้างที่กั้นน้ำ หรือเขื่อนกั้นน้ำและสะพาน
ทำให้ประชาชนได้ทำการเกษตรตลอดปี (Majid al-kailani, 1995 : 334) อ้างถึง Ibn Jubir ใน
หนังสือ al-Rihlah หน้า 226

ท่านศอลาหุดดีนได้ผลิตอาวุธ เสื้อเกราะที่ทำจากเส้นไหม เสื้อเกราะสำหรับม้าและชนิด
กระจก ต่อเรือ และผลิตภัณฑ์หลายอย่าง ซึ่งสร้างรายได้ให้ประชาชนและสร้างความแข็งแกร่งให้แก่
ประเทศเป็นอย่างมาก

หลังจากที่ท่านได้รับตำแหน่งเป็นสุลต่าน กิจการหลายอย่างที่อยู่ในความดูแลของท่านพอที่
จะสรุปได้ดังนี้

1. การควบคุมคลังของฟาติมีย์
2. ภาษีที่นำเข้ามาจากผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม
3. เงินมาจากการไถ่ตัวเชลยศึก
4. ทรัพย์สินสมบัติที่ได้มาจากสงคราม (Khanaem)
5. ภาษีที่นำมาจากพืชผลการเกษตร

“ศอลาหุดดีนไม่ได้ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย นอกจากในหนทางของอัลลอฮ์ เช่นกิจการ
สงคราม สร้างป้อมปราการป้องกันจากการรุกรานของศัตรูและได้กำชับให้ประชาชนพึ่งตัวเอง ด้วย
การเพาะปลูก เพราะสถานการณ์สู้รบมีมาตลอด การเกษตรของอียิปต์สามารถแลกเปลี่ยนกับซีเรียได้
ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง ได้ดีงาม สามารถที่จะนำมาใช้จ่ายด้านการทหารได้” (Abdullah Nasih UI
wan, 1991 : 175) “ท่านศอลาหุดดีน ได้ยกเลิภาษีอากรแก่ผู้แสวงบุญที่จะเดินทางไปอียิปต์และภาษี
ระหว่างประเทศ การนำเข้าของเยเมน ซีเรีย และเมืองฮาดับ” (Shakir Mustafa, 1998 : 387) ท่านศอลา
หุดดีนได้สร้างท่าเทียบเรือ เพื่อการค้าขายระหว่างเส้นทางทะเล ไปยังซีเรีย และได้สร้าง ป้อม
ปราการ ไคโรและกำแพงที่ อเล็กซานเดรียและที่คุมภูวดิ ท่านได้เฝ้าการค้าเส้นไหมพิเศษระหว่างอียิปต์
, ตะวันออก, ยุโรป , อิตาลี มีการตั้งศูนย์การค้าที่อเล็กซานเดรีย คือที่ (Suk al-aik) และยังมีกรขาย

อาวุธเช่นเรือรบแลี่เกราะ พร้อมกันนั้นเปิดตลาดการค้าและมีการประกวดงานฝีมือพื้นเมืองนาา
ชนิด จากจุดนี้เองที่ทำให้อาณาจักรศอลาหุดดีนมีความเข้มแข็งพอที่จะต้านศัตรูอย่างครูเสด

6 ด้านสถาปัตยกรรม

Ibn Jubir ได้กล่าวว่า : ฉันได้ไปเที่ยวตามร้านค้าต่างๆ ในสมัยศอลาหุดดีนที่เมืองฮาลำและ
ได้เห็นความยิ่งใหญ่ของเมืองที่สวยงามและเป็นระบบสร้างด้วยฝีมือชาวบ้านพื้นเมืองและทำด้วยไม้
(Abdullah Nasih Ulwan, 1991 : 176) ศอลาหุดดีนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ซีเรียและอียิปต์
หลังจากที่ท่านได้รับชัยชนะอย่างเบ็ดเสร็จในสมรภูมิตัน ท่านได้สร้างสถาปัตยกรรม ท่านได้
สร้างอาคารเรียนเสริมต่อเติมป้อมปราการใหม่ และกำแพงกั้นบริเวณรอบป้อมปราการ และ ได้ปรับ
ปรุงมัสยิดอีกสองให้เป็นรูปทรงอิสลามหลังจากพวกครูเสด เปลี่ยนรูปทรงแบบตะวันตกมีการสร้าง
เป็นห้องๆ ศอลาหุดดีนให้ทุกสิ่งโดยมีการทำมัสยิด⁴⁰ และ มินาร์⁴¹ เป็นของนุรุดดีนทำไว้เพื่อมอบ
ให้แก่มัสยิดไบตุลมักดิส หลังจาก ได้พิชิตสำเร็จ(Afif al-Bahinsy) ในวารสาร al-Madinah al-
Arabiyah, 1987 : 53) ในปี ฮ.ศ. 583 ท่านศอลาหุดดีนได้สร้างป้อมปราการและพัฒนาเมืองจัด
เมืองให้เป็นระเบียบและได้สร้างกำแพงที่เมืองอัคร์ (อ้างถึง al-Rathatain 2/125) และในปีเดียวกัน
นี้ท่านได้ปรับปรุงยูธาเล็ม โดยแบ่งงานให้ลูกๆและอำมรของเขารับผิดชอบ โดยมีนักปราชญ์มา
ร่วมทำงานด้วย⁴²ชีวิตของท่านศอลาหุดดีน อัลอัยยูบีย์ เต็มไปด้วยกับการรบพุ่งมาตลอดเวลา ถ้าดู
จากจุดนี้อาจจะเข้าใจได้ว่าท่านคงไม่มีเวลามากพอที่จะพัฒนาประเทศ แต่ถึงอย่างไรท่านก็มีผลงาน
พอที่จะให้ประชาชาติรุ่นต่อๆ ไปได้ชื่นชมและเอาเป็นแบบอย่างส่วนมากแล้วท่านจะสานต่อผลงาน
ของท่านนุรุดดีนที่เป็นที่เลื่องมาตลอด ศอลาหุดดีน ก็มีบทบาทในการพัฒนาพอสมควร ท่านได้สร้าง
ป้อมปราการไคโร ความยาวของกำแพงรอบ 4 เมืองด้วยกัน คือ

ไคโร คือท่านศอลาหุดดีนเอง

อัลฟิสฏูด ที่สร้างโดยท่านอัมรฺอัส

อัลอัสกัร ที่สร้างโดยท่านศอและห์ อาลีอับต

สร้างป้อมปราการด้อมญูซา

⁴⁰ มัสยิด คือ ที่ละหมาดของอิหม่าม

⁴¹ มินาร์ คือ แท่นอ่านคุรอานะฮ์

⁴² Muhammad hamid, 1998 : 350 อ้างถึงในอัลบิคายะ วันบิคายะห์ 12/347

(Abdullah Nasih Ul-wan, 1991 : 168) ท่านศอลาหุดดินไม่ได้สร้างป้อมปราการที่โคโรสถานที่เคยเท่านั้น ท่านยังได้สร้างป้อมปราการที่ (ซีนาย) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าศอลาหุดดินได้สร้างผลงานอย่างมหาศาล เป็นการป้องกันและสามารถที่จะต้านศัตรูได้อย่างเต็มที่

ศอลาหุดดินได้สร้างกำแพงรอบเมืองโคโรด้วยหินและได้รวมเมืองอียิปต์โบราณ กับป้อมทหาร อยู่ในรั้วเดียวกันท่านศอลาหุดดินได้มอบหมายงานนี้ให้แก่ บาสาฮุดดินเป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบดูแลและสร้างกำแพงรอบเมืองด้วยความยาว 29,300 สอก ไปจบที่ทางตอนเหนือของแม่น้ำไนล์ หินเหล่านั้นนำพามาจาก อัสวาน⁴³ เป็นหินอย่างดี

“ ท่านได้สร้างกำแพงที่ อเล็กซานเดรียโดยใช้เสา 400 ต้น จาก สร้างบริเวณ แถบชายฝั่ง และโคสร้างกำแพงที่คุ่มญาคิความยาว 4,630 สอกใช้งบประมาณในการสร้าง 10,000 คินาร์ ”⁴⁴ (Sakir Mustafa , 1998 : 186) จะเห็นได้ว่าท่าน ศอลาหุดดิน ให้ความสำคัญในด้านสถาปัตยกรรม และท่านเองเป็นผู้รับผิดชอบ ในการก่อสร้าง และท่านได้ พัฒนาในด้านอาคารสถานที่ด้วยการสร้างรั้วกำแพง รอบๆสี่เมืองด้วยกันและได้สร้างกอลอะฮ์ (ป้อมภูเขา) เพื่อป้องกันจากศัตรู และท่านได้พัฒนาทางด้านการทหารและ โรงพยาบาลมีชื่อว่า คารุลมาอูนะฮ์เป็นเรือนจำ al-Maristan ที่เมืองโคโร

“ ท่านได้สร้างด้วยการจ้างและได้แต่งตั้งผู้รู้เป็นผู้ดูแล al-Maristan และท่านได้พัฒนาด้านการศึกษา สนับสนุนเหล่าบรรดานักวิชาการ และฟื้นฟู สถาบันการศึกษา นักวิชาการหนังสือและนักปราชญ์ ” (Abdullah Nasih Ulwan , 1991 : 167) ทางด้านพวกครูเสดได้รับประโยชน์มหาศาล โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ที่รวมทุกอย่างจากตะวันออกไปยังยุโรป และเทคโนโลยี ด้านการทะเล ที่มีการใช้เข็มทิศในการเดินเรือ ครูเสดได้กลับยุโรปหลังสงคราม เรือของพวกเขาเต็มไปด้วยสิ่งของต่าง ๆ นานาชนิดที่เอามาจากตะวันออกไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกายจากผ้าไหม ถ้วยชามและสิ่งที่มีค่าสำหรับพวกเขาเหล่านั้นคือน้ำตาล เพราะยุโรปยังไม่รู้จักน้ำตาลและมีการเพาะปลูกพืชผลที่มาจากตะวันออก เช่น จิมจิม⁴⁵ ข้าว ส้ม มะนาว แดงโม

ส่วนทางด้าน สถาปัตยกรรม ยุโรปได้ออกแบบปราสาท หรือป้อมปราการ ตามแบบฉบับตะวันออก โปสถ์ของอังกฤษ หลังจากสงครามครูเสดได้สร้างตามแบบฉบับอิสลาม เช่น รั้ว หอคอย และอื่นๆ⁴⁶

⁴³ ทางใต้ของประเทศ อียิปต์

⁴⁴ คือ เงินทำด้วยทอง

⁴⁵ จิมจิม คือผลไม้ชนิดหนึ่ง

⁴⁶ อ้างถึง Asar aL-Arab fi aL-Hatharah aL-Urupiah LiL A'Qad หน้า 75

ผลงานของศอลาหุดดีนพอที่จะสรุปได้

- 1 ท่านได้ก่อตั้งองค์การกุศลและได้สร้างโรงพยาบาลและสถานที่พักผ่อนแก่ผู้เดินทางไกล(อิบน์ ฮาบีล)⁴⁷
- 2 ท่านได้สร้างมัสยิด โรงเรียนป้อมปราการและกำแพงรอบเมือง
- 3 ท่านได้ประกันราคาสินค้าการเกษตร และสร้างเศรษฐกิจส่วนรวม
- 4 ท่านเปิดรับบริจาคจากหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อส่วนรวม
- 5 ท่านก่อตั้งหน่วยบริการประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่ถูกรังแก และผู้ด้อยโอกาส
- 6 ท่านยกเลิกภาษีแก่ผู้เดินทาง ไปแสวงบุญและบริการอาหารพอสมควร⁴⁸

ในช่วงเวลาการปกครองของท่าน ท่านได้ทุ่มเทร่างกายและแรงใจของท่าน เพื่อพัฒนาสังคมมุสลิม⁴⁹ ให้มีความเจริญก้าวหน้าถึงแม้ เวลาเกือบตลอดชีวิตของท่านจะเต็มไปด้วยการรบพุ่ง แต่ผลงานของท่านพอที่จะได้เห็นดังที่ผู้วิจัยอธิบายมา

⁴⁷

คือ ผู้เดินทางไกล

⁴⁸ อูโน (Ibn Jubir : 30)

⁴⁹ ลีลาห์ ซิรีย และฟาเลสไตน์